

Sprawozdanie

komisyi edukacyjnej w sprawie wniosku posła Hausnera o uchwalenie rezolucyi wzywającej Rząd do urządzenia fakultetu medycznego na koszt Państwa przy uniwersytecie Lwowskim.

Wysoki Sejmie!

Przy pierwotnem założeniu uniwersytetu Lwowskiego przez Rząd Austryjacki utworzono uniwersytet kompletny, podobny do innych uniwersytetów w Państwie, i posiadający także fakultet medyczny. Po nieszczęśliwej jednak wojnie postanowiono w roku 1805 zwinąć uniwersytet Lwowski, tworząc natomiast we Lwowie tylko tak zwane liceum.

Skutkiem tego w czyn przeprowadzonego postanowienia było to, że później kraj ten obchodził się przez ośm lat od roku 1809 do roku 1817 zupełnie bez uniwersytetu. Stan taki anormalny nie mógł trwać długo i przywrócono uniwersytet Lwowski w roku 1817. Nie przywrócono jednak dawnego zupełnego uniwersytetu i zastąpiono fakultet medyczny tak zwaną szkołą medyczno-chirurgiczną. A że z rokiem każdym stawało się rzeczą jawniejszą, że taka szkoła nie odpowiada ani wymaganiom nauki, ani potrzebom zdrowia publicznego, zwinęto przeto i tę szkołę w r. 1874 tak, że w tej chwili nie wykładają nigdzie w stolicy kraju naszego sztuki lekarskiej.

Fakultet medyczny jest integralną częścią każdego wyższego zakładu naukowego i tam tylko, gdzie taki fakultet istnieje, może nauka iść za pełnym prądem nowożytnego postępu. Fizjologia, i tak zwana biologia stoją dziś w pierwszym rzędzie pośród tych nauk, nad których wydoskonaleniem pracuje umiejętność, — i gruntowne badanie nauk przyrodniczych i nowszych szkół filozofii, jest niemożliwa tam, gdzie nieistnieje fakultet medyczny, któryby dostarczał wszelką sposobność do biologicznych i fizjologicznych badań, tudzież do nie o wiele mniej ważnych badań nad chorobami umysłu ludzkiego. Uniwersytet tedy pozbawiony fakultetu medycznego, nie może żadną miarą czynić zadość wszystkim wymaganiom nowożytnym. Może być tylko niezupełną i niedoskonałą szkołą wyższą, wielu umysłem młodzieńczym nie może dopomódz do badań odpowiednich dla ich usposobienia, i w wielu kierunkach nie może się przyczynić do wspólnej pracy narodów cywilizowanych około podźwignięcia gmachu nauki.

Niemniej przyczyniłby się fakultet medyczny znakomicie do podźwignienia i podtrzymania ducha samoistnej naukowości w ciele lekarskiem Lwowskim, dając mu sposobność do ściślejszych naukowych badań, niewątpliwie znakomicie pomocnych i przy wykonywaniu sztuki lekarskiej.

Rozważywszy te wszystkie względy, powziął już Sejm galicyjski dwukrotnie jednogłośnie uchwały, wzywając Rząd do tego, aby urządził na uniwersytecie Lwowskim kosztem Państwa fakultet medyczny. A mianowicie w roku 1875 i 1876 niemniej i druga Reprezentacya kraju naszego, którą stanowią posłowie nasi w Radzie Państwa, ponawiała już kilkakrotnie starania o to, by się stało zadość tej potrzebie kraju naszego. Posłowie nasi w Radzie Państwa śledząc z bliska bieg spraw parlamentarnych i państwowych, mogą najlepiej osądzić, kiedy jest rzeczą stosowną, występować z jednym z naszych żądań słusznych, i kiedy popieranie takiego żądania może przynieść pożądaný skutek. Zawdzięczamy to tedy ich staraniu, albo ich poparciu, że Izba niższa Rady Państwa uchwaliła już także trzykrotnie wezwanie do Wysokiego Rządu, by kosztem Państwa urządził fakultet medyczny przy uniwersytecie Lwowskim; a stało się to najpierw w roku 1870, potem w roku 1879 i po raz ostatni w roku 1880, kiedy Izba poselska Rady Państwa wezwała nawet Rząd, aby koszta utworzenia tego fakultetu wsadził już jako pozycyę budżetu na rok 1882.

Zważywszy te wszystkie okoliczności i zważywszy to, że poseł Hausner wniósł dnia 21. Września b. r. ponowienie dawnych rezolucyj sejmowych, komisya edukacyjna wnosi:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Wzywa się Wysoki Rząd do utworzenia kosztem Państwa fakultetu medycznego przy uniwersytecie Lwowskim“.

Lwów 26. Września 1881.

Przewodniczący:

Dr. Majer w. r.

Sprawozdawca:

Wojciech Dzeduszycki w. r.